

Habilitats cognitivo-lingüístiques.

Iniciadors, connectors i gèneres discursius

Destreses de pensament, Exemple, Gèneres discursius	Iniciadors, connectors i Característiques lingüístiques
JUSTIFICAR Examinar l'acceptabilitat o validesa de raons o arguments fent servir un corpus de coneixements o models previs per validar-les. El perquè de el perquè. <ul style="list-style-type: none">• Analitzar• Relacionar• Induir• Sintetitzar• Deduir <p>Exemple: <i>En el gràfic de lluminositat de l'estrella Nefert56 apareixen diversos períodes de disminució de la lluminositat amb tres intensitats diferents que es repeteixen, cadascuna amb la seva pauta independent o diferent, tant en intensitat com en període. Seguint el model dels trànsits planetaris (pel que els planetes disminueixen la lluminositat de la seva estrella en interposar-se) això pot ser degut a que aquesta estrella tingui en realitat 3 planetes diferents orbitant al seu voltant. Si fos així, seria d'esperar que cada planeta estigui orbitant a una distància diferent de l'estrella. D'aquesta manera, les variacions per lluminositat indiquen que aquest sistema en concret estaria format com a mínim per tres planetes.</i></p> <p>Gèneres discursius: informes tècnics de contaminació, peritatge en un judici, informe de lesió mèdica, projecte de protecció de l'entorn, fonamentació d'una proposta de dieta mèdica, predicció meteorològica</p>	Iniciadors <i>Quin mecanisme és responsable d'això? Amb quin procés conegut pot tenir relació? Fins a quin punt té això sentit amb el que sabem? Quin model científic està vinculat amb el que observem?</i> Connectors: <i>es relaciona amb, és semblant a, s'explica per, es deu a, així doncs, perquè, per tant,...</i> Característiques lingüístiques: Present d'indicatiu, condicional. Oracions subordinades (causals, consecutives i finals). Identificació de les característiques amb models científics. Ús d'etiquetes, representacions simbòliques i lèxic específic.

Descripció: Aquesta síntesi proposa, per a cada habilitat cognitivo-lingüística, destreses de pensament relacionades, iniciadors i connectors, Exemples i Gèneres discursius associats. Cada habilitat cognitivo-lingüística pot associar-se principalment a una tipologia textual. Convé tenir en compte que existeixen diferents mencions de el text explicatiu (interpretatiu, expositiu) amb diferents connotacions. No s'ha inclòs el text instructiu proposat per altres autors.

Propostes d'aplicació:

- Els alumnes usen el suport per analitzar o classificar textos segons la tipologia, diferenciant diferents textos o diferents parts d'un mateix text.
- Suport per proporcionar a l'alumnat perquè elabori o avalui textos de cada tipus.
- Eina perquè el docent pugui configurar plantilles de diferents gèneres, seqüenciant els diferents tipus de text que els configuren.

Publicacions relacionades:

- *Aprendre ciències tot aprenent a escriure ciència.* (2003). Edicions 62. Neus Sanmartí (coord.) (2003).
- La comunicació i les habilitats cognitivo-lingüístiques. (1998) Jorba, J. A: J. Jorba et al. (Eds.), *Parlar escriure per aprendre* (pp. 37-58). Bellaterra: ICE de la UAB.
- Textos per llegir i aprendre Ciències socials. Col·lecció de materials didàctics. (2015) Educació Secundària Obligatoria. Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics. Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya. Dolors Quinqué.
- *Mueve la Lengua, que el cerebro te seguirá. 75 acciones lingüísticas para enseñar a pensar Ciencias.* Barcelona (Graó) Jordi Domènech Casal (2022). Premi Joan Profitós d'assaig Pedagògic. <https://wp.me/p25seH-ZR>

